



САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/12/-НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2023
ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishiqjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Адъяасүрэн

Утас: 70273204 Цахим хаяг: adiyasuren@audit.gov.mn



Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	9
3.1 Зөвлөмж.....	9
5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	11

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн газар



ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582. Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.03.25 № 01/240
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны 2023 оны 12 дугаар сарын 20-ны 07 дугаар тогтоолоор сумын Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт дэвшүүлсэн 8 зорилт 148 арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 92.0%-тай буюу "Бүрэн хэрэгжсэн" гэж дүгнэсэн байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын түүхт 100 жилийн ойн хандив тусламжийн эх үүсвэрийг 2022 оны 12 сарын 20-ны сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн 100 жилийн ойн арга хэмжээнд зарцуулахаар 5 аж ахуй нэгж байгууллага, 31 төгсөлтийн хамт олон, 143 иргэн 197,823.0 мянган төгрөгийн мөнгөн хандивыг сумын Орон нутаг хөгжүүлэх сангийн дансанд төвлөрүүлэн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар оруулж тушаал шийдвэр, гэрээ хийж зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Тухайн байгууллагын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх материаллаг буруу илэрхийлэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл бүхий ажил гүйлгээ байхгүй байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сум тайлант онд 100 жилийн ойг угтан гудамж хорооллын гэрэлтүүлэг, наадмын талбайн засвар, ёслол хүндэтгэлийн өргөө, морь гарааны төхөөрөмж, соёлын төвд тоног төхөөрөмж, сумын хөшөө дурсгалын өндөрлөг засаж сэргээн засварлах, цагдаагийн кубон засварлах, зам засвар тохижилтын ажилд нийт 296,264.2 мянган төгрөгөөр бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		730,003.0	911,425.2
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	318,214.4	331,109.0
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	248,740.7	318,670.2
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	163,047.9	261,646.1
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,038,520.8	1,128,819.3
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	1,038,520.8	1,128,819.3
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		1,768,523.8	2,040,244.5
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	21,967.5	17,818.6
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		1,746,556.3	2,022,425.9
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		1,768,523.8	2,040,244.5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,085,335.7	1,937,644.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	207,293.7	215,618.4
110	Орлогын албан татвар	133,988.2	150,680.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	148,048.7	166,680.9
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-14,060.5	-16,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	44,955.0	47,338.2
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	28,350.5	17,599.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	447,007.4	614,814.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	447,007.4	416,991.2
122	Тусламжийн орлого	0.0	197,823.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,431,034.6	1,107,212.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,528,731.6	1,101,789.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,528,731.6	1,101,789.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	831,193.7	1,079,582.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	274,470.5	474,667.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,165.2	54,861.3
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	182,073.8	37,476.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,438.0	102,238.7
2105	Нормативт зардал	9,149.8	26,623.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,632.8	1,601.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,517.5	5,668.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	115,451.7	7,077.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	165,294.4	369,368.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	697,537.8	22,207.1
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	556,604.1	835,854.8
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,479,571.4	565,667.5
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-1,922,967.3	270,187.3

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,840,544.1	1,690,154.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	207,293.7	215,618.4
110	Орлогын албан татвар	133,988.2	150,680.9

1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	148,048.7	166,680.9
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-14,060.5	-16,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	44,955.0	47,338.2
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	28,350.5	17,599.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,713.6	3,073.6
1181	Газрын төлбөр	24,636.9	13,925.2
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0.0	600.5
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	202,215.8	367,324.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	202,215.8	169,501.2
122	Тусламжийн орлого	0.0	197,823.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,431,034.6	1,107,212.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,385,934.5	964,806.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,385,934.5	964,806.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	683,501.7	941,109.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	277,212.2	480,139.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,423.5	54,631.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	182,107.2	37,872.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	20,010.9	24,803.4
2105	Нормативт зардал	51,683.9	73,011.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,132.8	3,000.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,517.5	5,668.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,822.9	24,972.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,590.8	237,009.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	702,432.8	23,697.1
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	454,609.6	725,347.8
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	258,487.4	621,046.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	258,487.4	621,046.3
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	258,487.4	621,046.3
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-258,487.4	-621,046.3
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-120,999.9	-91,407.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	120,999.9	91,407.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	75,122.4	12,894.6
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	243,092.0	318,214.4
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	318,214.4	331,109.0

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,694,609.4	3,694,609.4
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,746,556.3	1,746,556.3
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,669,523.6	3,669,523.6
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-25,085.8	-25,085.8
9	Тайлант үеийн үр дүн	-1,922,967.3	-1,922,967.3
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,746,556.3	1,746,556.3
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	5,682.3	5,682.3
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,752,238.6	1,752,238.6
19	Тайлант үеийн үр дүн	270,187.3	270,187.3
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,022,425.9	2,022,425.9

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,435,832.7	1,300,732.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	950,968.8	794,405.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	932,860.6	776,297.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	441,538.1	438,872.5
210101	Үндсэн цалин	370,165.2	331,526.9

210102	Нэмэгдэл	63,841.1	93,091.2
210104	Урамшуулал	7,531.8	14,254.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,192.1	50,157.7
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,530.7	35,527.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,415.4	3,587.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,532.3	3,124.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	883.1	711.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,830.6	7,205.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	367,290.0	223,012.9
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,846.4	19,204.3
210302	Түлш, халаалт	326,886.8	203,376.1
210303	Цэвэр, бохир ус	3,556.8	432.5
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,595.8	24,428.4
210401	Бичиг хэрэг	2,247.9	2,244.6
210402	Тээвэр, шатахуун	18,067.9	18,045.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,680.0	2,054.7
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,500.0	1,983.4
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	100.0	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,150.0	8,150.0
210604	Урсгал засвар	9,150.0	8,150.0
2107	Томилот, зочны зардал	5,999.4	5,668.6
210702	Дотоод албан томилолт	5,999.4	5,668.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,595.2	15,940.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,220.0	15,220.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	648.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200.0	200.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300.0	300.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	227.2	220.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,500.0	10,067.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,000.0	6,992.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,500.0	3,075.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,108.2	18,108.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,108.2	18,108.2
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,108.2	15,108.2
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,000.0	3,000.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,364,863.9	414,920.3
220001	Барилга байгууламж	183,767.3	172,923.2
221001	Их засвар	135,276.2	94,558.9
222001	Тоног төхөөрөмж	102,056.4	102,006.5
223001	Бусад хөрөнгө	943,764.0	45,431.6
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	120,000.0	91,407.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	120,000.0	91,407.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,435,832.7	1,278,812.4
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	352,874.8	344,041.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	352,874.8	344,041.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,005,968.8	856,305.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,005,968.8	856,305.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	276,989.1	78,466.4
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	120,000.0	78,466.4
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	156,989.1	0.0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	800,000.0	0.0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	800,000.0	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	182,062.2
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	160,141.8
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	54	54
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	26	26
620001	Удирдах ажилтан	8	8
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3
620004	Гэрээт ажилтан	5	5
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	26	26
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9	9

650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6
--------	-----------------------------	---	---

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	51,158.49	92,196.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	51,158.49	92,196.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	39,129.99	86,067.67
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0	40,505.34
210101	Үндсэн цалин	0	4,187.91
210102	Нэмэгдэл	0	36,317.43
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0	4,473.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	0	3,461.37
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0	221.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0	357.17
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0	44.28
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0	389.09
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,482.57	0
210303	Цэвэр, бохир ус	3,482.57	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,383.49	375.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,383.49	375.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	300.00	605.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	300.00	605.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,963.93	40,109.06
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,859.93	40,109.06
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	104.00	0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	12,028.50	6,128.66
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	12,028.50	6,128.66
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,028.50	0
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	917.56
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	5,211.10
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	51,158.49	92,196.32
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	51,158.49	92,196.32
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	20,000.00	0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,327.61	52,777.01
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	24,830.88	39,419.31

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Залруулсан алдаа

Аудитаар нийт 263,092.0 мянган төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад 263,092.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулав.

1. Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, мөнгөн гүйлгээний тайланд Төрийн сангийн харилцах дансны татварын орлогын гүйцэтгэлийг 5 нэр төрлөөр аймгийн Татварын хэлтсийн аудитад ирүүлсэн 2023 оны төсвийн орлогын төлөвлөгөөний гүйцэтгэлээс 1,953.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах" гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн "иж бүрэн байх", "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу залруулга хийгдсэн.

2. Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн авлагын тодруулга тайланд 261,138.5 мянган төгрөгийн авлагын насжилтыг оруулаагүй, тооцоо нийлээгүй гэж тайлагнасан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах" гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн "ангилал", "иж бүрэн байх", "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу залруулга хийгдсэн.

Аудитаар нийт 22,248.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 22,248.7 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлсэн.

3.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Орлого бүрдүүлэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө 95,0 хувиар биелсэн боловч Суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан албан татвар, Галт зэвсгийн албан татвар, Газрын төлбөр, Хог хаягдлын хураамж, Үл хөдлөх эд хөрөнгө борлуулсны албан татвар, Иргэдийн хадгаламжийн хүүгийн орлого (суутган-3), Газрын дуудлага худалдааны орлого 16-100 хувиар буюу 22,081.6 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ", 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" гэж заасныг болон санхүүгийн

тайлангийн “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэр төрлөөр жигд биелүүлэх

2. Орлого бүрдүүлэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Орлогын гүйцэтгэлийн тодруулга тайланд төсвийн орлогын гүйцэтгэлийг 219,651.1 мянган төгрөгөөр, аймгийн Татварын хэлтсийн аудитад ирүүлсэн 2023 оны төсвийн орлогын төлөвлөгөөний гүйцэтгэлээс 167.1 мянган төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.7-д “байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Татварын байцаагчтай орлогын дүнг сар улирлаар тохирч байх.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан байгууллагуудын санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1		1					
2	Засаг даргын тамгын газар	1	1				1		
3	Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан	1		1					
4	Хоршоо хөгжүүлэх сан	1		1					
5	Эмийн эргэлтийн сан	1		1					
6	Орон нутгийн хөгжлийн сан	1		1					
	НИЙТ	6	1	5			1		

